

Bí Kíp Bất Đẳng Thức Như Lai Thân Trưởng

Version 1.0 Super Kill

I, Giới thiệu

Chào các em, khi các em đang đọc những dòng này là trên tay các em đang sở hữu tâm pháp công phá Bất Đẳng Thức đê THPT Quốc Gia bằng máy tính fx - 570 es, vn, vinacal plus. Bất Đẳng Thức luôn là một câu khó nhất trong đê Đại Học và số lượng 10 điểm hằng năm cũng không có nhiều, thế nhưng không có nghĩa là chúng ta từ bỏ, và đặc biệt là làm Toán rất dư thời gian kể cả là khi soát xong, vậy nên tại sao chúng ta không dành thời gian dư đó để kiểm thêm 0,25-0,5 điểm với học sinh khá, còn khá cứng thì hạ gục nó luôn.

Với tư cách là 1 người đi trước, đã từng được 10 môn Toán đê khôi B năm 2013, hôm nay thi anh xin được chia sẻ những thủ thuật, những "mánh" của anh để chinh phục BDT, và bật bí thêm là cấp 3 anh cũng học 1 trường bình thường của Huyện chứ không phải trường chuyên lớp chọn gì mà còn làm được BDT.

Bí kíp này là 1 trong 4 bí kíp anh đã phát về môn Toán, trước khi đọc bí kíp này các em nên đọc thêm về Bí Kíp Hệ và Phương Trình, Bất phương trình đê làm quen và vững chắc hơn.

II, Yêu cầu

1. Có thái độ học tập chăm chỉ, cần cù, không từ bỏ và tự tin vào bản thân
2. Có 1 chiếc máy tính cầm tay fx 570 es hoặc vn, vinacal

III, Nội dung

Phần 1 : Các kiến thức cơ bản cần nắm vững

1. Bất đẳng thức Cô-si cho 2 và 3 số không âm :

Dánh giá tổng với tích : $x + y \geq 2\sqrt{xy}$ $x + y + z \geq 3\sqrt[3]{xyz}$

$$\text{Đẳng phân số: } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq \frac{4}{x+y} \quad \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \geq \frac{9}{x+y+z}$$

Tổng và tổng bình phương: $2(x^2 + y^2) \geq (x + y)^2 \geq 4xy$ $3(x^2 + y^2 + z^2) \geq (x + y + z)^2 \geq 9xyz$

Dấu "=" xảy ra tại $x = y$

Trong Bất đẳng thức này cần chú ý tới "Điểm rơi là dấu "=" xảy ra tại đâu điều này rất quan trọng đê khi ta ghép cho đúng. Và BDT này có trong sách giáo khoa lớp 10 do đó mà ta không cần phải chứng minh thêm và trong những năm gần đây BDT này càng được sử dụng nhiều trong đê thi thử và ĐH.

2. Một số bất đẳng thức phụ cần biết:

Với $ab \geq 1$ thì $\frac{1}{1+a^2} + \frac{1}{1+b^2} \geq \frac{2}{1+ab}$ với $ab < 1$ thì bất đẳng thức đổi chiều, dấu "=" xảy ra khi $a=b=1$

3. Phân tích cấu trúc bài Bất Đẳng Thức trong đê Đại Học

Trích câu 10 đê Toán THPT QG 2016 :

Cho các số thực a, b, c thuộc đoạn $[1;3]$ và thỏa mãn điều kiện $a+b+c=6$. Tìm giá trị lớn nhất của biểu thức:

$$P = \frac{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 12abc + 72}{ab + bc + ca} - \frac{1}{2}abc$$

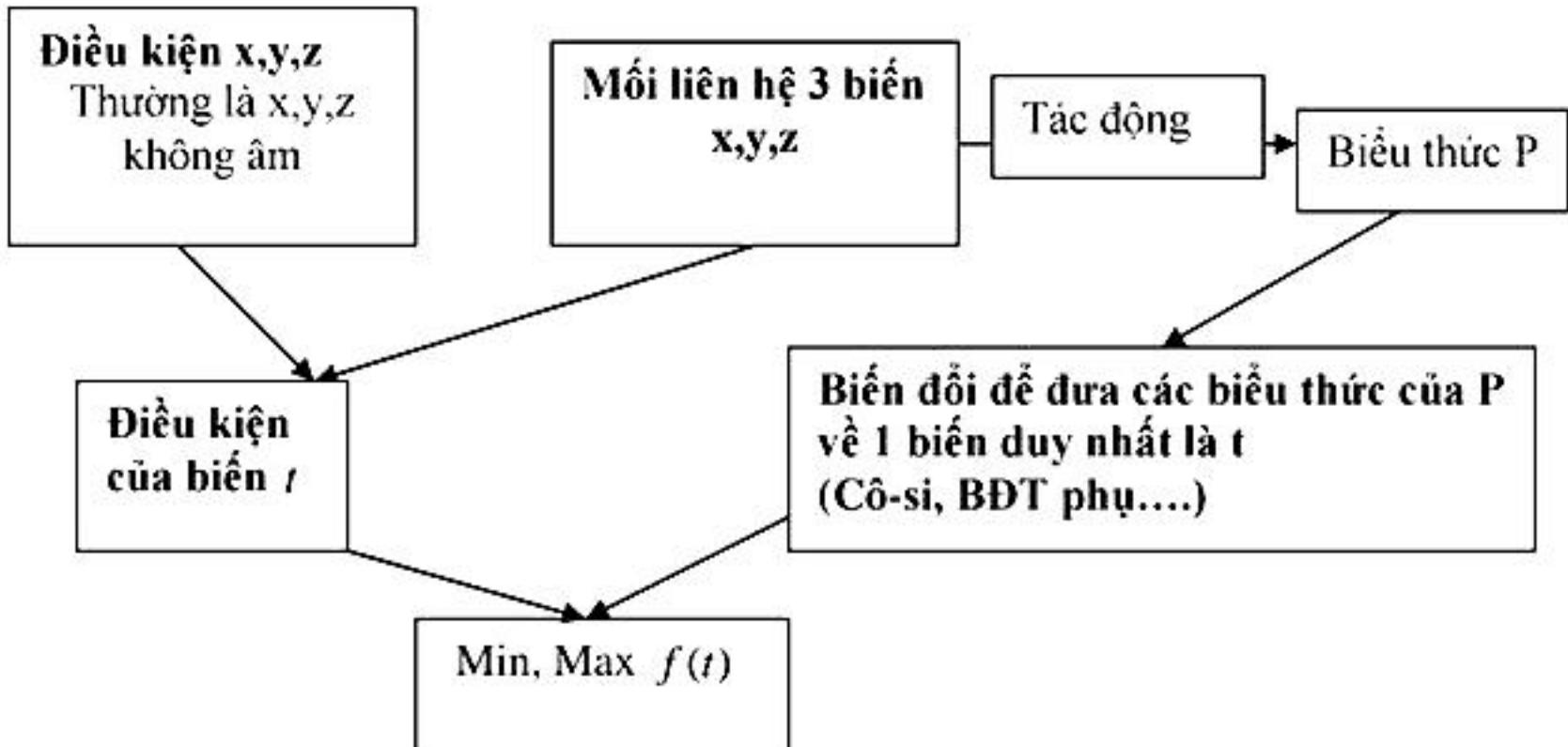
Tóm tắt bài toán:
$$\begin{cases} a, b, c \in [1;3] \\ a + b + c = 6 \\ P = \frac{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 12abc + 72}{ab + bc + ca} - \frac{1}{2}abc \end{cases} \rightarrow P_{\max} = ?$$

Rõ ràng thường thi các bài BDT thi ĐH đều là 3 biến và họ thường cho không âm đê các em có thể sử dụng Cô-si, bên cạnh đó thì họ cho 1 biểu thức liên hệ giữa 3 biến ở đây là $a+b+c=6$

Điều kiện này có 2 chức năng quan trọng sau :

- + Một là đê đánh giá, biến đổi đê đưa P thành 1 hàm duy nhất với 1 biến duy nhất là $P = f(t)$
- + Hai là đê tìm điều kiện của biến t từ đó mới xét hàm được

4. Hướng làm 1 bài Bất Đẳng thức:

Mục tiêu của toàn bộ quy trình này là dồn từ 3 biến về 1 biến sử dụng các biến đổi tương đương hay bất đẳng thức cô, si hay BDT phụ từ đó đưa P về 1 hàm số duy nhất, tiếp đó thì ta tìm điều kiện của biến và xét hàm là xong.
Đây là xu hướng chung các năm gần đây, và BGD thường cho dấu = 3 biến lệch nhau chứ không cho $x = y = z$ đâu như vậy mới hay và khó.

5. Vai trò của máy và cơ sở của phương pháp.

Nhiều bạn tự hỏi anh nói từ nay tới giờ thi em máy ở đây có tác dụng gì?

Máy tính ở đây có tác dụng là tìm ra dấu “=” khi P đặt Max hay Min thì x, y, z bằng bao nhiêu? Từ đó ta dự đoán cách dồn biến để biến đổi P về biến đó, và điều quan trọng thứ 2 là để ta chắc chắn mỗi dấu = khi ta ghép các biến với nhau để không xảy ra tình trạng đánh giá không đúng

Ví dụ nhé, thường thấy xyz thì ta có các đánh giá sau:

$$x + y + z \geq 3\sqrt[3]{xyz} \text{ ở đây thi dấu “=” xảy ra tại } x = y = z$$

Nhưng vẫn dề là ở chỗ, khi ta bấm máy ra được kết quả P Max thi $x = 3, y = 2, z = 1$ cơ

$$\text{Thi khi đó ta lại sử dụng đánh giá khác } (x-2) + (y-1) + z \geq 3\sqrt[3]{(x-2)(y-1)z}$$

Do đó mà việc biết dấu “=” của x,y,z tại đâu vô cùng lợi hại và quan trọng.

***Cơ sở của phương pháp:** Làm cách nào mà ta có thể tìm được dấu “=” ??? Biểu thức kia 3 biến cơ mà?

Ta sẽ dễ dàng đưa P về 2 biến nhờ mối liên hệ giữa 3 biến và thật tình cờ và bất ngờ ta được hàm 2 biến lúc này ta chỉ việc coi 1 biến là tham số và 1 biến là ẩn chính.

Và khảo sát, đối với Đòn Long Casio ngoài tuyệt chiêu Solve thi skill Table trong trường hợp này áp dụng vô cùng tốt vào việc khảo sát giá trị hàm trên 1 đoạn.

Chúng ta sẽ cùng sang các ví dụ và phân tích cụ thể.

Loại 1: Dồn 3 biến thành 1 biến duy nhất

Dây thường là dạng khó, vì phải đánh giá cùng 1 lúc cả 3 biến nhưng nó lại có 1 cách làm chung, dấu hiệu nhận biết thường gồm đầy đủ điều kiện, mối liên hệ 3 biến và các biến không đối xứng cho lắm tức là a, b có thể đổi chỗ cho nhau nhưng a và c thì không

Mở mà là lễ thành hôn của boy cô đơn Casio và gái xinh 2016 miss BDT :

Bài 1(THPT QG – 2015): Cho các số thực a, b, c thuộc đoạn $[1;3]$ và thỏa mãn điều kiện $a+b+c=6$.
Tim giá trị lớn nhất của biểu thức:

$$P = \frac{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 12abc + 72}{ab + bc + ca} - \frac{1}{2}abc$$

Phân tích:

Nhìn vào bài này, nhiều em thấy ngay a, b, c đổi xứng tức là thay đổi vai trò được cho nhau và Gia Cát Dự $a=b=c=2 \in [1;3]$ thấy rất là hợp lý, và cứ hồn nhiên đánh giá với dấu “=” như vậy, kaka

Và mọi sự cố gắng để đồ suông xông xuống bể.

Đầu tiên, ta sẽ thế $c = 6 - a - b$ vào P để được biểu thức có 2 ẩn a, b

Ý tưởng: Ta sẽ cho a chạy từ 1 tới 3 và b cố định để xem P tăng lên hay giảm đi, có giá trị nào đẹp không?
Sau đó ta lại tăng b lên và cho a chạy xem có cái nào đẹp không :D

***Bản đầu**

Chọn $a = X, b = 1, c = 5 - X$ ta có:

$$P = \frac{X^2 + (1 + X^2)(5 - X)^2 + 12X(5 - X) + 72}{X + (1 + X)(5 - X)} - \frac{X(5 - X)}{2}$$

Các em chú ý là nên viết gọn biểu thức P lại $b^2c^2 + c^2a^2 = c^2(a^2 + b^2)$ để đỡ tốn kí tự để phòng bị đầy kí tự
Sau đó các em bấm **Mode 7** để vào tính năng **Table**

Sau đó nhập hàm

$$f(x) = \frac{X^2 + (1 + X^2)(5 - X)^2 + 12X(5 - X) + 72}{X + (1 + X)(5 - X)} - \frac{X(5 - X)}{2}$$

Đối với máy 570 es plus thì chỉ có hàm $f(x)$ còn riêng 570 vn plus thì có thêm hàm $g(x)$

Em nào dùng 570 vn plus thì nhập

Với $a=X, b=2, c=4 - X$

$$g(x) = \frac{4X^2 + (4 + X^2)(4 - X)^2 + 12.2.X(4 - X) + 72}{2X + (2 + X)(4 - X)} - \frac{2X(4 - X)}{2}$$

Với máy 570es plus không có $g(x)$ thì tí nhập lại. Với Start 1 = End 2.9 = và Step 0,1 =

Trong bí kíp này anh hướng dẫn theo máy 570 vn plus bởi nó có 2 bảng rất tiện lợi cho việc so sánh các giá trị và đầy mạnh tốc độ lên 2 lần

Giải thích: Table là 1 hàm thống kê giá trị của hàm số theo giá trị của biến, với **Start** là giá trị khởi đầu của biến, **End** là giá trị kết thúc, trong đó **Step** là bước nhảy là khoảng cách giữa 2 giá trị liên tiếp của biến

Và ghi nhớ 1 điều Table chỉ có thể tính tối đa **30 giá trị**.

Mà từ 1 tới 3 là 31 giá trị do có thêm số 0 nên ta chỉ cần tính từ 1 tới 2.9 em nào cần thận thì tính nốt 3 nữa

Chúng ta sẽ thu được kết quả như sau:

	x	F(x)	G(x)
1	1	15	14.545
2	1.1	14.895	14.434
3	1.2	14.811	14.338

	x	F(x)	G(x)
4	1.3	14.744	14.255
5	1.4	14.691	14.185
6	1.5	14.649	14.127

	x	F(x)	G(x)
7	1.6	14.616	14.081
8	1.7	14.591	14.045
9	1.8	14.571	14.022

	x	F(x)	G(x)
10	1.9	14.556	14.005
11	2	14.545	14
12	2.1	14.537	14.005

	x	F(x)	G(x)
13	2.2	14.531	14.02
14	2.3	14.527	14.045
15	2.4	14.525	14.081

	x	F(x)	G(x)
16	2.5	14.525	14.127
17	2.6	14.525	14.185
18	2.7	14.527	14.255

	x	F(x)	G(x)
19	2.8	14.531	14.338
20	2.9	14.537	14.434
21			160/11

*Với $a=X, b=1, c=5-X$

Ta sẽ soi các giá trị đẹp trước:

$$X=1 \rightarrow f(X)=15$$

$$X=2, X=3 \rightarrow f(X)=\frac{160}{11}$$

$$X=2.5 \rightarrow f(X)=14.525$$

Trong 3 cái này thì cái $X=1$ là lớn nhất nhưng $c=4$ mà $c \in [1;3]$ do đó loại và lớn nhất trong mấy giá trị đẹp là tại $X=2$ và $X=3$

Đáng nhẽ ngay từ đầu ta để nó chạy từ 2 \rightarrow 3 thì đỡ phải thêm lần nữa vì $c \leq 3 \rightarrow X \geq 2$ (nhưng do cái $G(X)$ kia không cần $X \geq 2$ mà ta bấm cùng 1 lượt nên cứ phải đưa vào cho dù đoạn cần xét)

Nhìn tổng quát từ 2 \rightarrow 3 thấy X tăng thì $F(X)$ giảm dần rồi tăng lên và rõ ràng nó lớn nhất tại 2 đầu mút $X=2$ và $X=3$

Vậy $a=2, b=1, c=3$ hoặc $a=3, b=1, c=2$ thi $P = 160/11$

*Với $a=X, b=2, c=4-X$

Ta lại soi các girl xinh:

Ngay dòng đầu lại là $X=1 \rightarrow P = 160/11$

$$X=2 \rightarrow P=14 \quad X=3 \rightarrow P=160/11$$

Ta lại nhận thấy rằng khi X tăng từ 1 \rightarrow 2 thì $G(X)$ giảm còn 2 \rightarrow 3 thì lại tăng, do đó giá trị lớn nhất vẫn ở 2 đầu mút là $X=1, X=3$

Vậy: $a=1, b=2, c=3$ hoặc $a=3, b=2, c=1$

(nói thêm tại chỗ $a=b=c=2$ là Min chứ ko phải Max)

Nếu các em cần thận hơn thì cứ cho $b \rightarrow 1 \rightarrow 1.5 \rightarrow 2 \rightarrow 2.5 \rightarrow 3$

Nhưng như vậy sẽ hơi lâu, nên chú ý vào các giá trị đẹp.

Khi nhận xét bảng thi nhìn cả theo chiều dọc là $a=X$ tăng thì sao? Và theo chiều ngang thì b tăng thì sao?

Ở bài này ta thấy ngay nó cứ quanh quẩn đi các hoán vị của $a=1, b=2, c=3$

Vậy là sau một thời gian thông kê khoảng 10 phút chúng ta đã có $a=1, b=2, c=3$

Do đó mà chúng minh $a=b=c$ là 1 sai lầm.

Ta dồn 3 biến thành 1 dựa vào P thi có 3 cách sau

$$t=abc=6 \text{ hoặc } t=ab+bc+ca=11 \text{ hoặc } t=a^2+b^2+c^2=14$$

Xử lý điều kiện để xem ta được điều kiện của biến nào từ đó chọn nó làm biến cuối cùng

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

$$a, b, c \in [1; 3] \Leftrightarrow \begin{cases} (a-1)(b-1)(c-1) \geq 0 \\ (3-a)(3-b)(3-c) \geq 0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} abc - (ab + bc + ca) + (a + b + c) - 1 \geq 0 \\ 3(ab + bc + ca) - abc - 9(a + b + c) + 27 \geq 0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} ab + bc + ca \leq abc + 5 \\ 3(ab + bc + ca) \geq abc + 27 \end{cases} \Rightarrow 2(ab + bc + ca) \geq 22 \Leftrightarrow ab + bc + ca \geq 11$$

Vậy ở đây các em đặt $t = ab + bc + ca$ hoặc $t = abc$ đều được

Đặt $t = ab + bc + ca$

Ta mới chặn dưới nó, giờ phải chặn trên nữa

Theo Cô-si ta có : $36 = (a+b+c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2(ab + bc + ca) \geq 3(ab + bc + ca) \rightarrow t \leq 12$ vậy $t \in [11; 12]$

Chỗ này tìm thêm thôi chứ dấu “=” chỗ này là $a = b = c$ nhưng bài toán là $t = 11$ chứ không phải $t = 12$ nên không sao cả.

Tới đây mới được 0,25 thôi nhé, chỗ xử lí điều kiện là phải có kinh nghiệm

Ta đã biết là dấu bằng xảy ra tại đầu mút $t = 11$ giờ ép về cái hàm luôn nghịch biến là xong

$$P = \frac{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 12abc + 72}{ab + bc + ca} - \frac{abc}{2} \text{ biến đổi về } \bar{a} \bar{b} \bar{c}$$

$a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2$ làm ta nghĩ về $(ab + bc + ca)^2 = a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 2abc(a + b + c) = a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 12abc$

Bỗng dung cho đẹp

$$\rightarrow \frac{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 + 12abc + 72}{ab + bc + ca} = \frac{t^2 + 72}{t}$$

$$\rightarrow \frac{abc}{2} \geq \frac{(ab + bc + ca) - 5}{2} = \frac{t - 5}{2}$$

Vậy: $P = \frac{t^2 + 72}{t} - \frac{abc}{2} \leq \frac{t^2 + 72}{t} - \frac{t - 5}{2} = f(t)$ với $t \in [11; 12]$ thôi giờ đạo hàm là xong.....

$f'(t) = \frac{t^2 - 144}{2t^2} \leq 0 \forall t \in [11, 12] \rightarrow P \leq f(t) \leq f(11) = \frac{160}{11} \rightarrow P_{\max} = \frac{160}{11}$ khi $a = 1, b = 2, c = 3$ và các hoán vị của bọn chúng.

Nhận xét: Đây là 1 bài chuẩn mực sử dụng tuyệt chiêu Casio để tìm dấu “=” của BDT và từ đó định hướng bài làm, công cụ này hỗ trợ tăng 66% nội công cho các sĩ tử để chiến thắng trong cuộc chiến giành điểm 10 và trong đó 33% còn lại là kiến thức, kinh nghiệm tích lũy được và dĩ nhiên 1% là sự may mắn

Tiếp theo ta sang:

Bài 2 (A – 2014): Cho x, y, z là các số thực không âm và thỏa mãn điều kiện $x^2 + y^2 + z^2 = 2$.

Tính giá trị lớn nhất của biểu thức.

$$P = \frac{x^2}{x^2 + yz + x + 1} + \frac{y + z}{x + y + z + 1} - \frac{1 + yz}{9}$$

Phân tích:

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

Dạng của bài này cũng tương tự bài trước, năm 2014 phân khối và đề khối A là khó nhất rồi, bài này thì vẫn dạng như bài kia nhưng cứng hơn 1 chút.

$$\begin{cases} x, y, z \geq 0 \\ x^2 + y^2 + z^2 = 2 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} z = \sqrt{2 - x^2 - y^2} \\ x, y, z \leq \sqrt{2} \quad 1,4 < 1,5 \end{cases}$$

Ở bài này các em lưu ý biểu thức P dài, anh đã bấm thử và không đủ số kí tự, vì máy tối đa là được khoảng 80 kí tự thôi những kí tự như bình phương hay căn và phân số khá là tốn bộ nhớ.

Nên bài này ta phải viết gọn: $\frac{y+z}{x+y+z+1} = 1 - \frac{x+1}{x+y+z+1}$ thay vì đề $\frac{y+\sqrt{2-x^2-y^2}}{x+y+\sqrt{2-x^2-y^2}+1}$

- Với $x = X, y = 0, z = \sqrt{2 - X^2}$

$$f(x) = \frac{X^2}{X^2 + X + 1} + 1 - \frac{X+1}{X + \sqrt{2 - X^2} + 1} - \frac{1}{9} \text{ tương tự Mode 7 Table với Start 0 = , End 1,5 = , Step 0,1 =}$$

- Với $x = X, y = 0,5, z = \sqrt{1,75 - X^2}$

$$g(x) = \frac{X^2}{X^2 + 0,5\sqrt{1,75 - X^2} + X + 1} + 1 - \frac{X+1}{X + 1,5 + \sqrt{1,75 - X^2}} - \frac{1 + 0,5\sqrt{1,75 - X^2}}{9}$$

Ở bài này do đoạn nhỏ đề nâng cao tính chính xác thì anh sẽ cho $y: 0 \rightarrow 0,5 \rightarrow 1 \rightarrow \sqrt{2}$

Xong đợt 1 ta ghi kết quả ra giấy nháp và làm đợt 2:

- Với $x = X, y = 1, z = \sqrt{1 - X^2} : f(x) = \frac{X^2}{X^2 + \sqrt{1 - X^2} + X + 1} + 1 - \frac{X+1}{X + 2 + \sqrt{1 - X^2}} - \frac{1 + \sqrt{1 - X^2}}{9}$

- Với $x = X, y = \sqrt{2}, z = X : g(x) = \frac{X^2}{X^2 + X\sqrt{2} + X + 1} + 1 - \frac{X+1}{X + \sqrt{2} + X + 1} - \frac{1 + X\sqrt{2}}{9}$

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

Đợt 1:

	x	F(X)	G(X)
1	0	0.4611	0.4611
2	0.1	0.4591	0.4444
3	0.2	0.4596	0.4383
		0.4746753265	
4	x	F(X)	G(X)
5	0.3	0.4689	0.4406
6	0.4	0.4835	0.4489
		0.5003729983	
7	x	F(X)	G(X)
8	0.6	0.5171	0.4766
9	0.7	0.5321	0.4929
		0.544344972	
10	x	F(X)	G(X)
11	0.9	0.5525	0.5246
12	1.1	0.5555	0.5378
		5.9	
13	x	F(X)	G(X)
14	1.2	0.5383	0.5499
15	1.3	0.5073	0.5308
		0.4153532502	

Đợt 2:

	x	F(X)	G(X)
1	0	0.47146	0.47146
2	0.1	0.4276	0.4603
3	0.2	0.4206	0.4573
		4.9	
4	x	F(X)	G(X)
5	0.3	0.4217	0.46
6	0.4	0.4295	0.4657
		0.4425992299	
7	x	F(X)	G(X)
8	0.6	0.4598	0.48
9	0.7	0.4803	0.4872
		0.5033367733	
10	x	F(X)	G(X)
11	0.9	0.5283	0.4999
12	1.1	0.5555	0.5052
		ERROR	
13	x	F(X)	G(X)
14	1.2	ERROR	0.5131
15	1.3	ERROR	0.5158
		ERROR	

Nhận xét:

Ở Đợt 1:

Cột F(X) ta thấy các giá trị đẹp :

$$X = 1 \rightarrow P = 5/9$$

Và nó là lớn nhất luôn , X tăng thi các giá trị lại giảm rồi lại tăng lên tới X=1 rồi lại giảm chứng tỏ đây là 1 cực đại

Cột G(X) thi không thấy giá trị đẹp và cũng không có giá trị nào lớn hơn 5/9

Đợt 2:

Cột F(X) ta thấy các giá trị đẹp :

$$X = 0 \rightarrow P = 4/9$$

$$X = 1 \rightarrow P = 5/9$$

X tăng thi F(X) giảm xong lại tăng tới 5/9 là không tăng được nữa

Cột G(X) ta không thấy giá trị nào đẹp và cũng không có giá trị nào lớn hơn 5/9

Vậy tóm lại

Max là 5/9 với

$$x = 1, y = 0, z = 1 \text{ Hoặc } x = 1, y = 1, z = 0$$

Vậy khả năng cao dồn biến

$$t = x + y + z = 2$$

Đặt : $t = x + y + z$

$$0 \leq t^2 = (x + y + z)^2 \leq 3(x^2 + y^2 + z^2) = 6 \rightarrow t \in [0, \sqrt{6}]$$

$$\text{Bây giờ ta xử lí } P = \frac{x^2}{x^2 + yz + x + 1} + \frac{y + z}{x + y + z + 1} - \frac{1 + yz}{9} \leq f(t)$$

Làm sao để đưa được về ẩn t, xử từng em 1 nhé:

$$A = \frac{x^2}{x^2 + yz + x + 1} \text{ thay } x = 1, y = 0, z = 1 \text{ vào được } A = \frac{1}{3} = \frac{1}{x + y + z + 1} = \frac{x}{x + y + z + 1}$$

$$B = \frac{y + z}{x + y + z + 1} \text{ nếu đánh giá được cái A với } \frac{x}{x + y + z + 1} \text{ thì } A + B \text{ sẽ rất đẹp, ta thử xem:}$$

$$\text{Cần chứng minh: } \frac{x^2}{x^2 + yz + x + 1} \leq \frac{x}{x + y + z + 1}$$

$$\Leftrightarrow x(x + y + z + 1) \leq x^2 + yz + x + 1$$

$$\Leftrightarrow xy + xz \leq yz + 1$$

$$\Leftrightarrow 2xy + 2xz \leq 2yz + 2$$

$$\Leftrightarrow 2 - 2xy - 2xz + 2yz \geq 0$$

$$\Leftrightarrow x^2 + y^2 + z^2 - 2xy - 2xz + 2yz \geq 0 \text{ @@ đúng quá, lại còn rất tự nhiên nữa, Đẳng.....}$$

$$\Leftrightarrow (x - y - z)^2 \geq 0$$

Ta có ý nhân 2 để đưa nó về bình phương.

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

$$C = \frac{1+yz}{9} \geq ???(x+y+z) \text{ Thay } x=1, y=0, z=1 \text{ được } C = \frac{1}{9} = \frac{x+y+z}{18} = \frac{(x+y+z)^2}{36}$$

Đừng em nào dại dột $y^2 + z^2 \geq 2yz$ @@ nhé chú ý cái dấu “=” kia

Ta biết thura dấu = xảy ra khi $x = y + z$ tức là ta cần sử dụng $x^2 + (y+z)^2 \geq 2x(y+z)$

Tư duy 1 chút sẽ thấy như sau:

$$x^2 + (y+z)^2 \geq 2x(y+z) \rightarrow 2 + 2yz \geq 2xy + 2xz$$

$$\rightarrow 2 + 4yz \geq 2xy + 2xz + 2yz$$

$$\rightarrow 2 + 4yz + (x^2 + y^2 + z^2) \geq 2xy + 2xz + 2yz + (x^2 + y^2 + z^2)$$

$$\rightarrow 4 + 4yz \geq (x+y+z)^2 \rightarrow 1 + yz \geq \frac{(x+y+z)^2}{4}$$

Phản trên là phân tích ngược, giờ các em chỉ cần chứng minh ngược lại là được:

$$(x+y+z)^2 = 2xy + 2xz + 2yz + (x^2 + y^2 + z^2) = 2x(y+z) + 2 + 2yz \leq x^2 + (y+z)^2 + 2 + 2yz = 4 + 4yz$$

$$\rightarrow 1 + yz \geq \frac{(x+y+z)^2}{4}$$

$$\text{Ta có: } P \leq \frac{x+y+z}{x+y+z+1} - \frac{(x+y+z)^2}{36} = \frac{t}{t+1} - \frac{t^2}{36} = f(t), t \in [0, \sqrt{6}]$$

Đến đây có thể thở phào nhẹ nhõm ấm gọn con 10 rồi @@

$$f'(t) = \frac{1}{(t+1)^2} - \frac{t}{18} = -\frac{(t-2)(t^2+4t+9)}{18(t+1)^2} \quad f'(t) = 0 \Leftrightarrow t = 2$$

$$f(0) = 0; f(2) = \frac{5}{9}, f(\sqrt{6}) = \frac{31}{30} - \frac{\sqrt{6}}{5} \quad \text{Lập BBT rồi suy ra } P \leq f(t) \leq \frac{5}{9} \rightarrow P_{\max} = \frac{5}{9} \Leftrightarrow \begin{cases} x=1, y=1, z=0 \\ x=1, y=0, z=1 \end{cases}$$

Đề của khối A thường là các câu khó, ta sẽ cày tiếp 1 câu khối A

Bài 3 (ĐH-B2013) Cho a, b, c là các số thực dương. Tìm giá trị lớn nhất của biểu thức:

$$P = \frac{4}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + 4}} - \frac{9}{(a+b)\sqrt{(a+2c)(b+2c)}}.$$

Phân tích:

Ở những bài chỉ cho điều kiện $a, b, c > 0$ mà không cho mối liên hệ giữa a, b, c thì thường là $a = b = c$ nhưng vẫn để là nó bằng bao nhiêu?

Khi đó ta có $P = \frac{4}{\sqrt{3a^2 + 4}} - \frac{9}{2a\sqrt{9a^2}} = \frac{4}{\sqrt{3a^2 + 4}} - \frac{9}{6a^2}$ để cái căn kia nguyên thi $a=2$ là đẹp nhất

Ta sẽ check nhanh bằng máy xem $a=b=c=2$ đã là lớn nhất chưa

Với chúng khác nhau thì sao, ở đây Start các em cho $0,5 =$ vì nhập 0 là lỗi, End để hàn $10 =$, Step $0,5 =$

Với trường hợp $a \neq b \neq c$ thì các em cứ để tùy ý

$a = b = c$	$a = X \neq b = 1 \neq c = 2$: cứ thay đổi tùy ý	Nhận xét
-------------	---	----------

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

$f(x) = \frac{4}{\sqrt{3a^2 + 4}} - \frac{9}{6a^2}$ <table border="1" data-bbox="246 337 739 1213"> <thead> <tr> <th></th> <th>X</th> <th>F(X)</th> <th>G(X)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0.5</td><td>-4.164</td><td>0.0502</td></tr> <tr><td>2</td><td>1.0</td><td>0.0118</td><td>0.3649</td></tr> <tr><td>3</td><td>1.5</td><td>0.5533</td><td>0.506</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>0.553321896</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td>2.0</td><td>0.5517</td><td>0.5616</td></tr> <tr><td>5</td><td>2.5</td><td>0.5517</td><td>0.5732</td></tr> <tr><td>6</td><td>3.0</td><td>0.5517</td><td>0.5624</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>5.8</td><td></td></tr> <tr><td>7</td><td>3.5</td><td>0.5041</td><td>0.5411</td></tr> <tr><td>8</td><td>4.0</td><td>0.4609</td><td>0.5153</td></tr> <tr><td>9</td><td>4.5</td><td>0.4077</td><td>0.4885</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>0.4230217387</td><td></td></tr> <tr><td>10</td><td>5.0</td><td>0.39</td><td>0.4623</td></tr> <tr><td>11</td><td>5.5</td><td>0.3613</td><td>0.4375</td></tr> <tr><td>12</td><td>6.0</td><td>0.3377</td><td>0.4144</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>0.3362978063</td><td></td></tr> </tbody> </table>		X	F(X)	G(X)	1	0.5	-4.164	0.0502	2	1.0	0.0118	0.3649	3	1.5	0.5533	0.506			0.553321896		4	2.0	0.5517	0.5616	5	2.5	0.5517	0.5732	6	3.0	0.5517	0.5624			5.8		7	3.5	0.5041	0.5411	8	4.0	0.4609	0.5153	9	4.5	0.4077	0.4885			0.4230217387		10	5.0	0.39	0.4623	11	5.5	0.3613	0.4375	12	6.0	0.3377	0.4144			0.3362978063		$g(x) = \frac{4}{\sqrt{a^2 + 9}} - \frac{9}{(a+1)\sqrt{(a+4).5}}$ <table border="1" data-bbox="837 394 1429 1013"> <thead> <tr> <th></th> <th>X</th> <th>F(X)</th> <th>G(X)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>13</td><td>6.5</td><td>0.3143</td><td>0.3931</td></tr> <tr><td>14</td><td>7.0</td><td>0.2949</td><td>0.3735</td></tr> <tr><td>15</td><td>7.5</td><td>0.2739</td><td>0.3555</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>0.2776676761</td><td></td></tr> <tr><td>16</td><td>8.0</td><td>0.2622</td><td>0.339</td></tr> <tr><td>17</td><td>8.5</td><td>0.2484</td><td>0.3239</td></tr> <tr><td>18</td><td>9.0</td><td>0.2346</td><td>0.31</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>0.2359953867</td><td></td></tr> <tr><td>19</td><td>9.5</td><td>0.2246</td><td>0.2971</td></tr> <tr><td>20</td><td>10.0</td><td>0.2144</td><td>0.2853</td></tr> <tr><td>21</td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		X	F(X)	G(X)	13	6.5	0.3143	0.3931	14	7.0	0.2949	0.3735	15	7.5	0.2739	0.3555			0.2776676761		16	8.0	0.2622	0.339	17	8.5	0.2484	0.3239	18	9.0	0.2346	0.31			0.2359953867		19	9.5	0.2246	0.2971	20	10.0	0.2144	0.2853	21				<p>Ta thấy tại $a=b=c=2$ kết quả vẫn là đẹp nhất và lớn nhất hội Nên dự đoán của chúng ta là đúng.</p> <p>Bây giờ chỉ cần ghép hợp lí để đổi biến về $t=a+b+c=6$ là xong</p>
	X	F(X)	G(X)																																																																																																																			
1	0.5	-4.164	0.0502																																																																																																																			
2	1.0	0.0118	0.3649																																																																																																																			
3	1.5	0.5533	0.506																																																																																																																			
		0.553321896																																																																																																																				
4	2.0	0.5517	0.5616																																																																																																																			
5	2.5	0.5517	0.5732																																																																																																																			
6	3.0	0.5517	0.5624																																																																																																																			
		5.8																																																																																																																				
7	3.5	0.5041	0.5411																																																																																																																			
8	4.0	0.4609	0.5153																																																																																																																			
9	4.5	0.4077	0.4885																																																																																																																			
		0.4230217387																																																																																																																				
10	5.0	0.39	0.4623																																																																																																																			
11	5.5	0.3613	0.4375																																																																																																																			
12	6.0	0.3377	0.4144																																																																																																																			
		0.3362978063																																																																																																																				
	X	F(X)	G(X)																																																																																																																			
13	6.5	0.3143	0.3931																																																																																																																			
14	7.0	0.2949	0.3735																																																																																																																			
15	7.5	0.2739	0.3555																																																																																																																			
		0.2776676761																																																																																																																				
16	8.0	0.2622	0.339																																																																																																																			
17	8.5	0.2484	0.3239																																																																																																																			
18	9.0	0.2346	0.31																																																																																																																			
		0.2359953867																																																																																																																				
19	9.5	0.2246	0.2971																																																																																																																			
20	10.0	0.2144	0.2853																																																																																																																			
21																																																																																																																						

$$P = \frac{4}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + 4}} - \frac{9}{(a+b)\sqrt{(a+2c)(b+2c)}} \leq f(t)$$

$$A = \frac{4}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + 4}} \leq \frac{?}{a+b+c+?}, \text{ thay } a=b=c=2 \text{ được } A=1 \rightarrow A = \frac{4}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + 4}} \geq \frac{8}{a+b+c+2}$$

do $a=b=c=2$ rồi nên ta nhớ lại đánh giá cũ chuỗi của chúng ta:

$$a^2 + b^2 + c^2 + 4 = a^2 + b^2 + c^2 + 2^2 \geq \frac{(a+b)^2}{2} + \frac{(c+2)^2}{2} \geq \frac{1}{2} \left(\frac{a+b+c+2}{2} \right)$$

$$\rightarrow A = \frac{4}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + 4}} \leq \frac{8}{a+b+c+2}$$

$$B = \frac{9}{(a+b)\sqrt{(a+2c)(b+2c)}} \geq \frac{?}{(a+b+c)^2} \text{ Thay thay } a=b=c=2 \text{ được } B = \frac{3}{8}$$

Với $a=b=c$ hiển nhiên ta có $a+2c=b+2c$

$$(a+b)\sqrt{(a+2c)(b+2c)} \leq (a+b) \frac{1}{2} [(a+2c) + (b+2c)] = \frac{1}{6} (3a+3b)(a+b+4c) \leq \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4} [4(a+b+c)]^2 = \frac{2}{3} (a+b+c)^2$$

Chỗ này rất quan trọng nhé: $a+b+4c = a+b+2(a+b) = 3(a+b)$ rồi áp dụng $xy \leq \frac{(x+y)^2}{4}$

Do đó mà có động thái nhân thêm 3 để nó bảo toàn cái dấu "=" của BĐT

$$B = \frac{9}{(a+b)\sqrt{(a+2c)(b+2c)}} \geq 9 \cdot \frac{3}{2(a+b+c)^2}$$

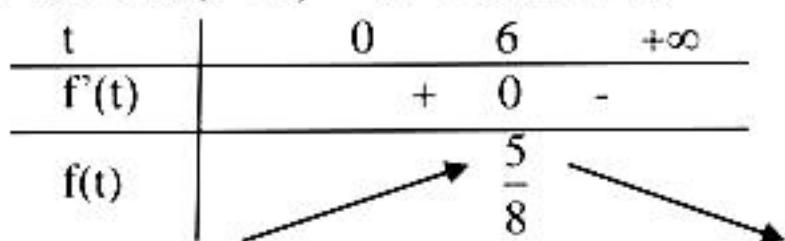
Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

$$\Rightarrow P = \frac{4}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + 4}} - \frac{9}{(a+b)\sqrt{(a+2c)(b+2c)}} \leq \frac{8}{t+2} - \frac{27}{2t^2} = f(t), t > 0$$

$$f'(t) = -\frac{8}{(t+2)^2} + \frac{27}{t^3}$$

$$f'(t) = 0 \Leftrightarrow 27(t+2)^2 - 8t^3 = 0 \Leftrightarrow t = 6$$

$$P \leq f(t) \leq \frac{5}{8}; \max P = \frac{5}{8} \text{ xảy ra khi } a = b = c = 2.$$

Loại 2 : Đồn từ 3 biến thành 2 biến , rồi 2 biến thành 1 biến ; BDT 2 biến

Đây là dạng đơn giản hơn, dạng này thường có dấu hiệu là có điều kiện của biến nhưng khuyết mối liên hệ giữa 3 biến hoặc mối liên hệ mờ nhạt, biểu thức cần tính thì có 2 biến đối xứng và thường chỉ cần chia đi 1 biến không đối xứng ta sẽ còn 2 biến và **đồn về 1 biến nữa là xong.**

1 nhận xét thêm nữa là **những dạng này thường là ở dạng phân số và có tử và mẫu đồng bậc**

Bài 1(DH - A2013) Cho các số thực dương a, b, c thỏa mãn điều kiện $(a+c)(b+c) = 4c^2$. Tìm giá trị nhỏ nhất

$$\text{của biểu thức } P = \frac{32a^3}{(b+3c)^3} + \frac{32b^3}{(a+3c)^3} - \frac{\sqrt{a^2 + b^2}}{c}$$

Phân tích:

Điều kiện : $a, b, c > 0$

Mối liên hệ: $(a+c)(b+c) = 4c^2$ với mối liên hệ này ta khó lòng rút ra được ngay $c = ?? f(a, b)$

Nó cũng gợi ý nhỏ cho ta là chia đi vi 2 về đồng bậc

$$P = \frac{32a^3}{(b+3c)^3} + \frac{32b^3}{(a+3c)^3} - \frac{\sqrt{a^2 + b^2}}{c} \text{ gợi ý cho ta như sau:}$$

$$\frac{32a^3}{(b+3c)^3} \rightarrow \text{tử và mẫu đồng bậc nên thường chia đi, tương tự } \frac{32b^3}{(a+3c)^3}, \frac{\sqrt{a^2 + b^2}}{c}$$

Và chú ý là a, b có thể thay đổi cho nhau nhưng lại không thể thay cho c , nên thường ta chia cho c, c^2, c^3 tùy vào bậc của a,b

Vậy việc đầu tiên là chia đi và đổi 3 biến thành 2 biến:

$$\left\{ \begin{array}{l} (a+c)(b+c) = 4c^2 \\ P = \frac{32a^3}{(b+3c)^3} + \frac{32b^3}{(a+3c)^3} - \frac{\sqrt{a^2 + b^2}}{c} \end{array} \right. \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \frac{a}{c} + 1 = \frac{b}{c} + 1 \\ \frac{32\left(\frac{a}{c}\right)^3}{\left[\left(\frac{b}{c}\right) + 3\right]^3} + \frac{32\left(\frac{b}{c}\right)^3}{\left[\left(\frac{a}{c}\right) + 3\right]^3} - \sqrt{\left(\frac{a}{c}\right)^2 + \left(\frac{b}{c}\right)^2} \end{array} \right. \begin{array}{l} (\frac{a}{c} + 1)(\frac{b}{c} + 1) = 4 \\ \text{Đặt: } x = \frac{a}{c}, y = \frac{b}{c}; x, y > 0 \end{array}$$

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

$$(x+1)(y+1) = 4 \rightarrow x + y + xy = 3$$

$$\rightarrow P = \frac{32x^3}{(y+3)^3} + \frac{32y^3}{(x+3)^3} - \sqrt{x^2 + y^2}$$

tới đây ta thấy bài toán đơn giản hơn nhiều, bay giờ tiếp tục dồn về 1 biến

đơn nhất nhưng trước hết ta phải khảo sát ngay xem nó đạt cực đại tại đâu:

$$x + y + xy = 3 \rightarrow y = \frac{3-x}{1+x}; x, y \in (0;1]$$

Ta sẽ cho x chạy từ 0 tới 1 nhé bấm 1 bảng F(x) thôi, bỏ bảng G(X) bằng cách bấm “=”

$$F(x) = \frac{32x^3}{(\frac{3-x}{1+x}+3)^3} + \frac{32\left(\frac{3-x}{1+x}\right)^3}{(x+3)^3} - \sqrt{x^2 + \left(\frac{3-x}{1+x}\right)^2}$$

với Start 0 = , End 1 = , Step 0,1 =

Khi nhập đúng là max nhọ vì thiếu đúng 1 ki tự bình phương nữa thôi, ta thử rút gọn tối đa xem, không ta sẽ phải dùng 1 cách khác

Vâng, thực sự là trờ không phù hộ ta còn thiếu đúng 1 ki tự bình phương nữa là xong, Đúng là trờ đã sinh Table sao lại còn sinh ra giới hạn bộ nhớ RAM

Rất may cho các thanh niên dùng Fx 570 vn plus ta còn bảng G(X) bơ vơ

Ta nhập :

$$F(x) = \frac{32x^3}{(\frac{3-x}{1+x}+3)^3} + \frac{32\left(\frac{3-x}{1+x}\right)^3}{(x+3)^3}; G(X) = -\sqrt{x^2 + \left(\frac{3-x}{1+x}\right)^2}$$

với Start 0 = , End 1 = , Step 0,1 =

$$P = F(X) + G(X)$$

	x	F(X)	G(X)	Math
1	0	32	-3	
2	0.1	19.682	-2.638	
3	0.2	17.407	-2.341	
4		12.40764815		
5	x	F(X)	G(X)	Math
6	0.3	17.9841	-2.098	
7	0.4	15.2328	-1.899	
8	0.5	14.0000	-1.74	
9		3.494708995		
10	x	F(X)	G(X)	Math
11	0.6	2.3906	-1.615	
12	0.7	1.6975	-1.523	
13	0.8	1.282424115	-1.46	
14	x	F(X)	G(X)	Math
15	0.9	1.0655	-1.425	
16	1	1	-1.414	

Chúng ta ghi các kết quả sau ra giấy và tiến hành cộng tay
Loại cái dòng $x=0$ đi nhé vì điều kiện ban đầu.
Để ý thì thấy mỗi $X=1$ thì $F(X)$ đẹp, ngó qua thằng $G(X)$ thấy quen quen $\wedge \wedge$
hình như là $\sqrt{2}$ cơ mà mình cũng chả quan tâm, chủ yếu là quan tâm xem dấu
= ở đâu.

X	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	1.0
P \approx	17.5	10.1	5.8	3.3	1.7	0.8	0.1	-0.2	-0.3	-0.4

Thực ra thì 1 lúc ta thấy nó giàm là có thể đoán ngay được hoặc là từ $X=0,1$ đến
0,7 là nó dương đoạn sau lại âm là ta cũng có thể đoán nhanh chỉ tính đoạn sau
thôi cũng được, ở đây anh thống kê cho dễ hiểu

Ta thấy ngay $x=1 \rightarrow P_{\min} = 1 - \sqrt{2}$

Vậy rõ ràng $x = y = 1$ ta sẽ dồn biến về $t = x + y = 2$ và đánh giá thoái mái
miễn $x=y$

Đặt $t = x + y = 2$

Xử lý điều kiện :

$$3 = x + y + xy \leq x + y + \frac{(x+y)^2}{4} \Leftrightarrow t^2 + 4t - 12 \geq 0 \Leftrightarrow t \geq 2 \quad \text{Mặt khác } t = 3 - xy < 3 \rightarrow t \in [2;3)$$

Giờ ép về cái hàm đồng biến là xong

$$P = \frac{32x^3}{(y+3)^3} + \frac{32y^3}{(x+3)^3} - \sqrt{x^2 + y^2} \geq f(t), t \in [2,3)$$

$$A = \frac{32x^3}{(y+3)^3} + \frac{32y^3}{(x+3)^3} \geq ? f(x+y) \text{ thay } x = y = 1 \text{ vào ta được : } A = 1 = x + y - 1 = (x + y - 1)^2 = (x + y - 1)^3$$

Với $x = y$ thì ta thấy $\frac{32x^3}{(y+3)^3} = \frac{32y^3}{(x+3)^3} \Leftrightarrow \frac{x}{y+3} = \frac{y}{x+3}$ nên ta cần áp dụng BĐT gì đó để cho 2 thằng đó bằng

nhau mục đích là $\frac{x}{y+3} + \frac{y}{x+3}$ đưa được về dạng $(x+y)$

Ta thấy A có dạng : $A = 32(u^3 + v^3)$

$$\text{Mà } u^3 + v^3 = (u+v)^3 - 3uv(u+v) \geq (u+v)^3 - 3 \cdot \frac{(u+v)^2}{4} \cdot (u+v) = \frac{(u+v)^3}{4}$$

$$\rightarrow A = \frac{32x^3}{(y+3)^3} + \frac{32y^3}{(x+3)^3} \geq 8 \left(\frac{x}{y+3} + \frac{y}{x+3} \right)^3 = 8 \left(\frac{x^2 + 3x + y^2 + 3y}{xy + 3(x+y) + 9} \right) = 8 \left(\frac{(x+y)^2 - 2xy + 3(x+y)}{xy + 3(x+y) + 9} \right)$$

Các em thế $xy = 3 - (x+y)$ vào, trâu bò phết đó @@

$$8 \left(\frac{(x+y)^2 - 2xy + 3(x+y)}{xy + 3(x+y) + 9} \right)^3 = 8 \left(\frac{t^2 - 2(3-t) + 3t}{3-t + 3t + 9} \right)^3 = 8 \left(\frac{t^2 + 5t - 6}{2(t+6)} \right)^3 = (t-1)^3$$

Em khó nhất xong rồi, còn em này nữa

$\sqrt{x^2 + y^2} \leq ??? f(x+y) \frac{1}{2}$ chả có cái đánh giá Cô-si nào làm được cái tổng mà lại lớn hơn tổng bình phương này,

keke

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

Chuyên đề đặc biệt

Ta có: $x^2 + y^2 = (x+y)^2 - 2xy = t^2 - 2(3-t) = t^2 + 2t - 6 \rightarrow \sqrt{x^2 + y^2} = \sqrt{t^2 + 2t - 6}$

$$P = \frac{32x^3}{(y+3)^3} + \frac{32y^3}{(x+3)^3} - \sqrt{x^2 + y^2} \geq (t-1)^3 - \sqrt{t^2 + 2t - 6} = f(t), t \in [2,3)$$

Bài này trâu thật, đến cái hàm cũng cho xấu kinh khủng

$$f'(t) = 3(t-1)^2 - \frac{t+1}{\sqrt{(t+1)^2 - 7}} = 3(t-1)^2 - \frac{1}{\sqrt{1 - \frac{7}{(t+1)^2}}} \geq f'(2) = 3 - \frac{3}{\sqrt{2}} > 0 \text{ hàm đồng biến nên nhỏ nhất tại } t=2$$

@@@ hơi bị nản rồi ý, có khi lấy 9,75 thôi :D

Vậy: $P \geq f(2) = 1 - \sqrt{2}$ Do đó $P_{\min} = 1 - \sqrt{2} \Leftrightarrow x = y = 1 \rightarrow a = b = c$

Bài 2(B-2014): Cho các số thực a, b, c không âm và thỏa mãn điều kiện $(a+b)c > 0$.

Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức.

$$P = \sqrt{\frac{a}{b+c}} + \sqrt{\frac{b}{a+c}} + \frac{c}{2(a+b)}$$

Phân tích:

Câu này tương tự nhé các em, cũng chia đi rồi đặt và thậm chí dễ hơn câu trên nhiều, vẫn ghép 2 thăng đầu với nhau để dồn biến

Do a, b đổi xứng và c lắc loải nên chia đi c , thực ra thì điều kiện $\begin{cases} a, b, c \geq 0 \\ (a+b)c > 0 \end{cases} \rightarrow c > 0, a+b > 0$ đã gợi ý chia c rồi

$$P = \sqrt{\frac{a}{b+c}} + \sqrt{\frac{b}{a+c}} + \frac{c}{2(a+b)} = \sqrt{\frac{\frac{a}{c}}{\frac{b}{c} + 1}} + \sqrt{\frac{\frac{b}{c}}{\frac{a}{c} + 1}} + \frac{1}{2\left(\frac{b}{c} + \frac{a}{c}\right)}$$

Đặt: $x = \frac{a}{c}, y = \frac{b}{c}; x, y \geq 0 \Rightarrow P = \sqrt{\frac{x}{y+1}} + \sqrt{\frac{y}{x+1}} + \frac{1}{2(x+y)}$ bây giờ làm sao để dồn về 1 biến cuối cùng

Ta chỉ cần xử lí $A = \sqrt{\frac{x}{y+1}} + \sqrt{\frac{y}{x+1}} \geq ??? f(x+y)$ là xong

Bây giờ ta cần xem xét dấu “=” xảy ra tại đâu đã

Do khoảng của Y khá là rộng chứ không thuộc 1 đoạn hẹp nên vẫn để chọn Y cũng khá nhức nhối
Ta sẽ thử từ $y: 0 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ xem A biến thiên như thế nào?

Đợt 1: $f(x) = \sqrt{\frac{x}{0+1}} + \sqrt{\frac{0}{x+1}}$ $g(x) = \sqrt{\frac{x}{1+1}} + \sqrt{\frac{1}{x+1}}$ với Start 0 = End 10 = step 1 =

Đợt 2: $f(x) = \sqrt{\frac{x}{2+1}} + \sqrt{\frac{2}{x+1}}$ $g(x) = \sqrt{\frac{x}{3+1}} + \sqrt{\frac{3}{x+1}}$ với Start 0 = End 10 = step 1 =

Đợt 1			Đợt 2			*Đợt 1:		
1	x	F(x)	2	x	F(x)	1	x	F(x)
2			3			2		
3	2	1.4142	4	1.4142	1.5173	3	1.4142	1.732
4			5			4		
5	3	1.732	6	1.5173	1.7247	5	1.732	1.7247
6	4	2.236	7	1.7247	1.8614	6	1.7247	1.8614
7	5	2.236	8	1.8614	2.0000	7	1.8614	2.0000
8			9			8		
9	6	2.4494	10	2.0000	2.11	9	2.0000	2.11
10	7	2.6457	11	2.11	2.2243	10	2.11	2.2243
11	8	2.8284	12	2.2243	2.3333	11	2.2243	2.3333
12					2.828427125			
13	x	F(x)	14	x	F(x)	15	x	F(x)
14			15			16		
15	9	2.4375	16	2.1792	2.0477	15	2.4375	2.0477
16	10	2.5375	17	2.1792	2.1033	16	2.5375	2.1033
17			18			17		
18	x	F(x)	19	x	F(x)	20	x	F(x)
19			20			19		
20	10	3.16227766	21	2.252143291		20	3.16227766	

Bây giờ thì ta chỉ biết giữ vững niềm tin đồn về $t = x + y = 1$ và dấu “=” khi $x = y + 1$ hoặc $y = x + 1$

Do tính chất đối xứng nên cặp $x=1, y=0$ mới sinh ra thêm hoán vị $x=0, y=1$ như ở các ví dụ trước.

Ta xem xét từng biểu thức: nếu $x = y + 1$

$$x + (y+1) \geq 2\sqrt{x(y+1)} \Leftrightarrow \frac{x}{x+y+1} \leq \frac{x}{2\sqrt{x(y+1)}} \Leftrightarrow \sqrt{\frac{x}{y+1}} \geq \frac{2x}{x+y+1} \text{ dấu = khi } x=y+1 \text{ hoặc } x=0 \text{ (cái này do}$$

minh lấy x chia cho 2 về nên nó tạo ra thêm)

Tương tự $\sqrt{\frac{y}{x+1}} \geq \frac{2y}{x+y+1}$ dấu “=” khi $y=x+1$ hoặc $y=0$

$$\text{Vậy: } A = \sqrt{\frac{x}{y+1}} + \sqrt{\frac{y}{x+1}} \geq \frac{2(x+y)}{x+y+1}$$

$$\Rightarrow P = \sqrt{\frac{x}{y+1}} + \sqrt{\frac{y}{x+1}} + \frac{1}{2(x+y)} \geq \frac{2t}{t+1} + \frac{1}{2t} = f(t), t > 0$$

$$f'(t) = \frac{2}{(t+1)^2} - \frac{1}{2t^2}, f'(t) = 0 \Leftrightarrow 4t^2 = (t+1)^2 \Leftrightarrow 2t = t+1 \Leftrightarrow t = 1 \quad (\text{do } t > 0 \text{ mới đưa ko cần giá trị tuyệt đối nhé})$$

Giờ các em lập BBT suy ra $P \geq f(t) \geq f(1) = \frac{3}{2} \rightarrow \begin{cases} x = y + 1, y = 0 \rightarrow b = 0, a = c \\ y = x + 1, x = 0 \rightarrow a = 0, b = c \end{cases}$

* Các BDT 2 biến trong đề thi

Bài 1 (D-2014): Cho hai số thực x, y thỏa mãn các điều kiện $1 \leq x \leq 2; 1 \leq y \leq 2$.

Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức :

$$P = \frac{x+2y}{x^2+3y+5} + \frac{y+2x}{y^2+3x+5} + \frac{1}{4(x+y-1)}$$

Phân tích:

Ta có : $x, y \in [1; 2]$ và trong P chúng đối xứng với nhau

Bài này cái điều kiện giống đề 2016 nên ta cũng xử lý nó tương tự như vậy :

$$\begin{cases} 1 \leq x \leq 2 \\ 1 \leq y \leq 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (x-1)(x-2) \leq 0 \\ (y-1)(y-2) \leq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 \leq 3x - 2 \\ y^2 \leq 3y - 2 \end{cases}$$

Đây gọi là đánh giá ở Biên, nếu dấu “=” xảy ra tại Biên thì ta

sử dụng luôn còn không thì toạch :3 keke, phải nghĩ sang hướng khác

Lại bấm máy thần trường, ôi mệt.....

Ta chỉ cần xét $y = 1, y = 2$ thôi

Tới đây mới bật bí: Thường người ta cho dấu “=” của BDT xảy ra tại biên như vậy các biến lệch nhau mới khó nên anh thường cho y kẹp 2 đầu mút khi bấm 1 lần là do thế, khi nào không thấy giá trị đẹp hay cần thận thì mới chia nhỏ thêm y ra mà bấm

$$f(x) = \frac{x+2}{x^2+8} + \frac{1+2x}{6+3x} + \frac{1}{4x} \quad g(x) = \frac{x+4}{x^2+11} + \frac{2+2x}{3x+9} + \frac{1}{4(x+1)}$$

với Start 1 = End 2 = và Step 0.1 =

	x	F(x)	G(x)	Math
1	1	0.875	0.875	
2	1.1	0.9079	0.9082	
3	1.2	0.9014	0.9008	
		1 1 12		
4	1.3	0.8965	0.8829	
5	1.4	0.8924	0.8844	
6	1.5	0.8885	0.8854	
		0.8890824623		
7	1.6	0.886	0.8859	
8	1.7	0.8832	0.8859	
9	1.8	0.8807	0.8854	
		0.8804759526		
10	1.9	0.8777	0.8845	
11	2	0.8737	0.8833	
		7 8		

Nhìn vào cột F(X) trước ta thấy nó giảm dần có các giá trị đẹp là $X = 1 \rightarrow P = 11/12 \quad X = 2 \rightarrow P = 7/8$

Nhìn cột G(X) ta thấy nó tăng giảm lẩn lộn @@

Nhưng có giá trị đẹp là :

$$X = 1 \rightarrow P = 7/8 \quad X = 2, P = 53/60$$

Giá trị 7/8 cứ được lặp lại do tính chất đối xứng của biến và nó cũng nhỏ nhất hoi

$$\text{Vậy giả cát dự là } P_{\min} = \frac{7}{8} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2, y = 1 \\ x = 1, y = 2 \end{cases}$$

Vậy ta cần áp dụng BDT biên vào P

Bí kíp giải Bất Đẳng Thức bằng Casio fx 570 es,vn,vinacal plus

$$P \geq \frac{x+2y}{3(x+y)+3} + \frac{y+2x}{3(x+y)+3} + \frac{1}{4(x+y-1)} = \frac{x+y}{x+y+1} + \frac{1}{4(x+y-1)} = \frac{t}{t+1} + \frac{1}{4(t-1)}$$

Đặt $t = x + y$, ĐK: $2 \leq t \leq 4$

$$f(t) = \frac{t}{t+1} + \frac{1}{4(t-1)}, t \in [2; 4]$$

$$f'(t) = \frac{1}{(t+1)^2} - \frac{1}{4(t-1)^2}$$

$$f'(t) = 0 \Leftrightarrow 2(t-1) = t+1 \Leftrightarrow t = 3$$

Ta có $f(3) = \frac{7}{8}$. Khi $t = 3 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \vee x = 2 \\ y = 1 \vee y = 2 \\ x + y = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 1 \\ y = 2 \\ x = 2 \\ y = 1 \end{cases}$. Vậy $P_{\min} = \frac{7}{8}$ tại $\begin{cases} x = 1 \\ y = 2 \end{cases}$ hay $\begin{cases} x = 2 \\ y = 1 \end{cases}$

Bài 2 (D-2013): Cho x, y là các số thực dương thỏa mãn điều kiện $xy \leq y - 1$. Tìm giá trị lớn nhất của biểu thức

$$P = \frac{x+y}{\sqrt{x^2 - xy + 3y^2}} - \frac{x-2y}{6(x+y)}.$$

Phân tích:

Đây là 1 dạng toán BĐT cơ bản, chia đi rồi đặt ẩn phụ và xét hàm đơn thuần nên không cần thiết phải sử dụng máy tính.

Từ giả thiết ta có: $xy \leq y - 1 \Leftrightarrow \frac{x}{y} \leq 1 - \frac{1}{y^2} = -\left(\frac{1}{y} - \frac{1}{2}\right)^2 + \frac{1}{4} \leq \frac{1}{4}$

$$P = \frac{x+y}{\sqrt{x^2 - xy + 3y^2}} - \frac{x-2y}{6(x+y)} = \frac{\frac{x}{y} + 1}{\sqrt{\left(\frac{x}{y}\right)^2 - \frac{x}{y} + 3}} - \frac{\frac{x}{y} - 2}{6\left(\frac{x}{y} + 1\right)}$$

Đặt $t = \frac{x}{y}$, điều kiện $0 < t \leq \frac{1}{4}$

$$P = \frac{t+1}{\sqrt{t^2 - t + 3}} - \frac{t-2}{6(t+1)}$$

Xét $f(t) = \frac{t+1}{\sqrt{t^2-t+3}} - \frac{t-2}{6(t+1)}$ với $0 < t \leq \frac{1}{4}$

$$f'(t) = \frac{-3t+7}{2\sqrt{(t^2-t+3)^3}} - \frac{1}{2(t+1)^2}$$

$$\forall t \in \left(0; \frac{1}{4}\right]: \frac{-3t+7}{2\sqrt{(t^2-t+3)^3}} \geq \frac{8\sqrt{5}}{27}, \quad \frac{1}{2(t+1)^2} < \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow f'(t) > 0 \quad \forall t \in \left(0; \frac{1}{4}\right] \Rightarrow f \text{ đồng biến trên } \left(0; \frac{1}{4}\right] \Rightarrow f(t) \leq f\left(\frac{1}{4}\right) = \frac{7+10\sqrt{5}}{30}$$

$$\text{Vậy } P_{\max} = \frac{7+10\sqrt{5}}{30} \text{ khi } x = \frac{1}{2}, y = 2$$